

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЖИРНОМОЛОЧНОСТІ КОРІВ

Представлені матеріали по шляхах підвищення жирномолочності корів, де основним фактором є веснянні отели, вищесередня вгодованість та збалансована годівля.

Ключові слова: корови, жирність, шляхи, фактори, якість, молоко.

Загальна частка молока, що виробляється у фермерських господарствах та селянських подвір'ях, становить 75% від обсягу виробництва, а в західних регіонах та зоні Полісся вона сягає 90%.

Сьогодні в Україні діє ДСТУ 3662-97 “Молоко коров'яче незбиране. Вимоги при закупівлі”, проте на молокопереробні підприємства через великий дефіцит сировини потрапляє молоко значно гіршої якості, ніж вимагається, що негативно впливає на виготовлення молочної продукції.

Для стабільного забезпечення молокопереробних підприємств якісною сировиною потрібно створювати спеціалізовані високорентабельні молочні ферми, де технологія виробництва відповідала б сучасному рівневі й забезпечувала б отримання високоякісного і дешевого молока.

На жирномолочність корів впливають генетичні фактори, фактори навколишнього середовища та фізіологічний стан корів [1, 2].

Основні генетико-селекційні показники вмісту жиру в молоці такі: успадковуваність жиру — 0,48–0,60; коефіцієнт кореляції білок : жир — 0,29–0,42; коефіцієнт кореляції між надоем і вмістом жиру — від 0,028 до 0,175; мінливість вмісту жиру в молоці — 5,5–11,4%.

Метою даного дослідження є визначення шляхів покращення жирномолочності, ґрунтуючись на сучасних наукових розробках.

Дослід проводили у ПСП «Агрофірма Батьківщина» смт. Стрижавка Вінницького району. Для постановки досліду було відібрано три групи корів української чорно-рябої молочної породи по 20 голів у кожній групі. Відбір тварин проводився за принципом пар-аналогів.

Відбір проб проводився під час контрольних доїнь у 2008-2009 роках. Вміст жиру в молоці визначали за допомогою аналізатора молока «Тотал Екомілк».

Результати дослідження. Підвищення якості продукції – задача довгострокова і безперервна. Тому, для підвищення жирномолочності слід звернути увагу на спадкові задатки корів. Селекція у напрямку збільшення вмісту жиру в молоці взаємопов'язана з надоями.

Теорія полягає у тому, що чим більша кількість молока тим більше отримуємо жиру, але при збільшенні надоїв вміст жиру зменшується, що підтверджується на практиці (табл. 1).

Найнижчий вміст жиру відзначається в період вищого добового надою (2–4 міс. лактації) корів (рис. 1, 2).

З даних таблиці 1 бачимо, що у другій половині лактації, за умов збільшення вгодованості корів, одночасно збільшується і вміст жиру в молоці, найвищий його відсоток припадає на 8-10 місяці. При підвищенні вмісту жиру в кінці лактації означає надмірну кількість енергії в раціоні, що може призвести до підвищення живої маси корів.

У літній період температура повітря підвищується за 21°C (оптимум), що приводить до гальмування синтезу молочного жиру коровами. Кожне збільшення температури на 5°C вище оптимальної призводить до зниження вмісту жиру в молоці корів на 0,2–0,3%, а в деяких випадках – і на 0,5%.

Таблиця 1

Середні показники надою та вмісту жиру дослідних груп корів, n=20

Показники	Період лактації, міс.										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
контрольна група											
Сезоність, міс.	лют	бер	кв	тр	чер	лип	сер	вер	жов	лист	X
Надій, кг	9,6	10,4	12,2	11,8	10,4	9,8	8,5	8,2	7,5	7,3	9,57
Вміст жиру, %	3,22	3,04	2,98	3,14	3,26	3,32	3,41	3,48	3,52	3,50	3,29
I дослідна група											
Сезоність, міс.	бер	кв	тр	чер	лип	сер	вер	жов	лист	груд	X
Надій, кг	8,4	9,9	11,6	11,2	10,5	9,7	8,3	7,8	7,1	6,8	9,13
Вміст жиру, %	3,12	3,07	2,99	3,09	3,22	3,35	3,39	3,45	3,47	3,52	3,27
II дослідна група											
Сезоність, міс.	січ	лют	бер	кв	тр	чер	лип	сер	вер	жов	X
Надій, кг	9,4	10,8	13,4	12,8	11,8	10,2	9,4	8,6	7,1	6,5	10,0
Вміст жиру, %	3,43	3,14	3,08	3,22	3,35	3,46	3,55	3,58	3,64	3,58	3,40

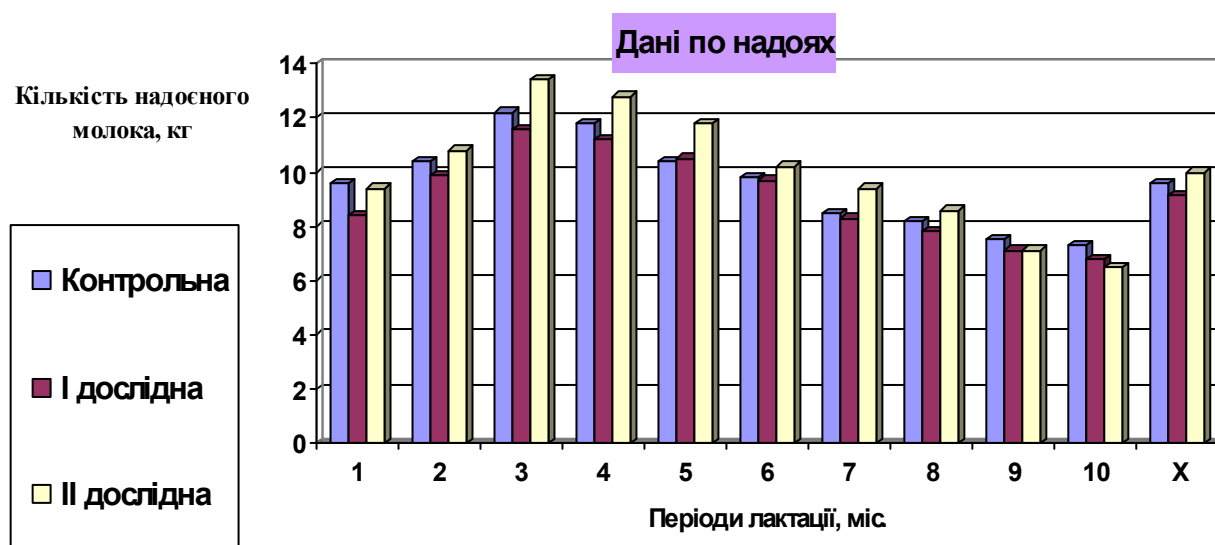

Рис. 1. Діаграма даних за надоєм корів

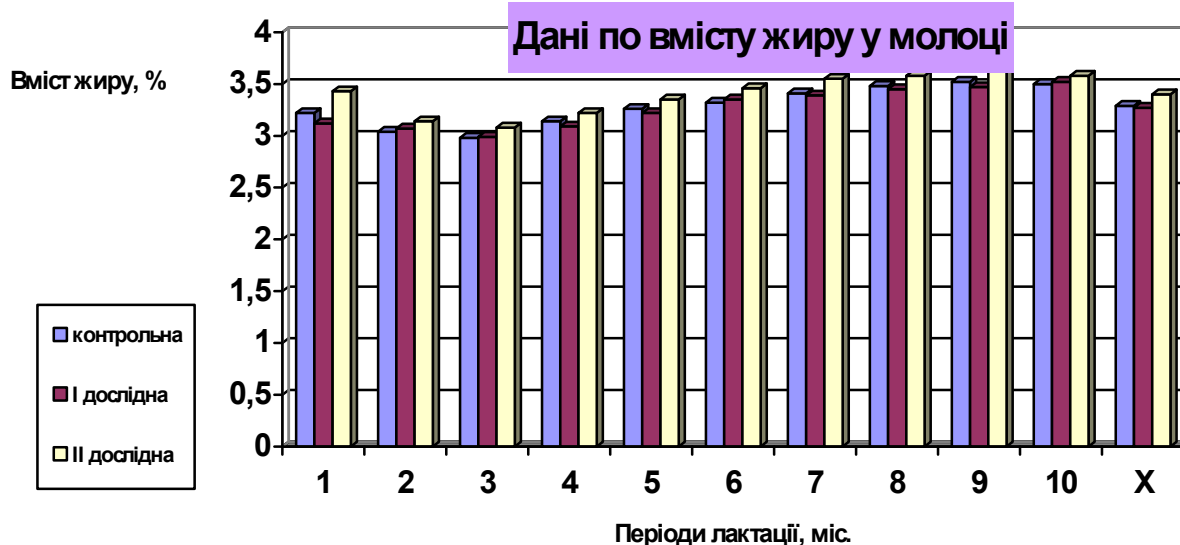

Рис. 2. Діаграма даних за вмістом жиру в молоці корів

На склад молока значною мірою впливає рівень і повноцінність годівлі корів. Згодовування зеленої маси бобових культур або злаково-бобових травосумішок підвищує жирність молока на 0,15–0,3%, порівняно із зеленою масою злакових культур, що підтверджується не тільки лактацією, але й сезоном року. Стимулюють процеси синтезу молочного жиру в організмі тварин такі добавки: кормовий жир, пивні дріжджі, бікарбонат натрію та інші. Жирність молока при введенні добавок у раціон корів підвищується в середньому на 0,2–0,4%. Слід зазначити, що порушення режиму годівлі та технології утримання, а саме: тісні стійла, погана вентиляція, підвищення температури в приміщенні є причиною відмови корів від корму результатом є зниження надою, вмісту жиру, білка і густини молока.

У корів, які перебувають в охоті, вміст жиру в молоці знижується на 1,0–1,5%.

Вміст жиру в молоці, як правило, підвищується восени і взимку, а зменшується весною і влітку.

Мінімальний вміст жиру припадав на другий місяць лактаційного періоду. В подальшому спостерігалось поступове підвищення вмісту жиру досягаючи максимуму в останні два місяці лактації.

Порівняно із середнім показником для стада, дещо нижчий вміст жиру спостерігається у весняно-літній період.

Висновок. Дослідження показали, що підвищення жирномолочності корів української чорно-рябої молочної породи можливо досягти за рахунок не тільки селекцією на жирномолочність, але й регулюванням отелів, перевагу слід віддавати: весняним отелам, вищесередній вгодованості корів та збалансованій годівлі.

Література

1. Зубец М.В., Токарев Н.Ф., Винничук Д.Т. Этология крупного рогатого скота. – К.: Аграрна наука, 1996. – 224 с.
2. Технологія виробництва продукції тваринництва: Підручник / О.Т. Бусенко, В.Д. Столюк, О.Й. Могильний та ін.; За ред. О.Т. Бусенка. – К.: Вища освіта, 2005. – 496 с.

SUMMARY

The materials on ways to improve the content of fat in the milk of cows, where the main factor is vesnyanni Hotel, vyscheserednya vhdovanist and balanced feeding.

Key words: cow, fattiness, ways, factors, quality milk.